ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ 4

Γιώργος

Κώφωση / βαρηκοΐα βαριάς μορφής

Ηλικία	13 ετών
Τάξη	Α΄ Γυμνασίου, γενικό σχολείο
Υποστήριξη	Διερμηνέας ΕΝΓ λίγες ώρες την εβδομάδα
Κύριο ζητούμενο	Επικοινωνία, κοινωνική ένταξη, συνεργασία με την οικογένεια

Πριν ξεκινήσετε

Το περιστατικό είναι φανταστικό και γράφτηκε για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε ομοιότητα με πραγματικά πρόσωπα είναι συμπτωματική. Στις εργασίες σας μη χρησιμοποιήσετε ποτέ στοιχεία πραγματικών παιδιών, ακόμη κι αν γνωρίζετε ένα παρόμοιο περιστατικό.

Οι εργασίες του μαθήματος αξιολογούν μόνο τις ψηφιακές σας δεξιότητες, όχι την ποιότητα της παρέμβασης. Το περιστατικό σάς δίνει ένα ρεαλιστικό περιεχόμενο για να δουλέψετε, και μια πρώτη γεύση από την εργασία που ίσως κάνετε στο μέλλον.

Γνωρίστε τον Γιώργο

Ο Γιώργος είναι δεκατριών ετών και φέτος πήγε στην Α΄ Γυμνασίου. Γεννήθηκε κωφός, όπως και οι γονείς του, και η πρώτη του γλώσσα είναι η Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ), που μιλούν στο σπίτι. Στο Δημοτικό φοίτησε σε σχολείο Κωφών, όπου όλοι επικοινωνούσαν στην ΕΝΓ. Φέτος, μαζί με την οικογένειά του, επέλεξε ένα γενικό Γυμνάσιο κοντά στο σπίτι. Ζωγραφίζει υπέροχα, φτιάχνει δικά του κόμικ και είναι πολύ καλός στα Μαθηματικά.

Φορά ακουστικά βαρηκοΐας, που τον βοηθούν να αντιλαμβάνεται κάποιους ήχους, και διαβάζει εν μέρει τα χείλη. Αυτό όμως γίνεται αδύνατο όταν ο καθηγητής γράφει στον πίνακα με την πλάτη γυρισμένη ή όταν μιλούν πολλοί μαζί. Διερμηνέας ΕΝΓ υπάρχει μόνο λίγες ώρες την εβδομάδα. Τα γραπτά ελληνικά είναι για τον Γιώργο δεύτερη γλώσσα, γι' αυτό γράφει με συντακτικά λάθη. Κάποιοι καθηγητές το ερμηνεύουν λανθασμένα ως χαμηλή ικανότητα.

Στα διαλείμματα ο Γιώργος μένει συχνά μόνος. Δύο συμμαθήτριες έχουν αρχίσει να μαθαίνουν μερικά νοήματα και του ζητούν να τους δείξει κι άλλα. Η επικοινωνία του σχολείου με τους γονείς είναι δύσκολη: τα τηλεφωνήματα δεν είναι λύση και στις συναντήσεις δεν υπάρχει διερμηνέας. Οι γονείς προτιμούν γραπτά μηνύματα, σε σαφή και απλά ελληνικά.

Τι σημαίνει κώφωση, βαρηκοΐα και Κουλτούρα των Κωφών;

Η απώλεια ακοής έχει διαβαθμίσεις, από ελαφριά βαρηκοΐα μέχρι ολική κώφωση. Τα ακουστικά βαρηκοΐας και τα κοχλιακά εμφυτεύματα βοηθούν πολλούς ανθρώπους, αλλά δεν «αποκαθιστούν» την ακοή πλήρως.

Πολλοί Κωφοί (με κεφαλαίο Κ) δεν βλέπουν τον εαυτό τους πρωτίστως ως άτομα με αναπηρία, αλλά ως μέλη μιας γλωσσικής και πολιτισμικής κοινότητας με τη δική της γλώσσα, την ΕΝΓ. Η ΕΝΓ δεν είναι «μιμική» ούτε μετάφραση λέξη προς λέξη της ελληνικής. Είναι πλήρης γλώσσα, με δική της γραμματική που χρησιμοποιεί τον χώρο, τις κινήσεις των χεριών και τις εκφράσεις του προσώπου.

Για ένα παιδί που μεγάλωσε με την ΕΝΓ, τα γραπτά ελληνικά είναι δεύτερη γλώσσα, όπως τα αγγλικά για εμάς. Χρειάζεται λοιπόν προσοχή ώστε οι γλωσσικές δυσκολίες να μη συγχέονται με τη νοητική ικανότητα. Στην τάξη βοηθούν η οπτική υποστήριξη (εικόνες, γραπτές οδηγίες), οι υπότιτλοι στα βίντεο και ο κανόνας «μιλάμε κοιτώντας την τάξη».

Λεξιλόγιο

Οι θεσμικοί όροι περιγράφονται απλοποιημένα, για να σας βοηθήσουν να κατανοήσετε το περιστατικό.

- **ΕΝΓ (Ελληνική Νοηματική Γλώσσα):** Η φυσική γλώσσα της κοινότητας των Κωφών στην Ελλάδα. Είναι πλήρης γλώσσα με δικό της λεξιλόγιο και δική της γραμματική, αναγνωρισμένη από το ελληνικό κράτος ως ισότιμη με την ελληνική.
- **Διερμηνέας ΕΝΓ:** Επαγγελματίας που μεταφράζει ταυτόχρονα από την ομιλούμενη ελληνική στην ΕΝΓ και αντίστροφα.
- **Κοινωνικό μοντέλο αναπηρίας:** Η οπτική ότι η αναπηρία δεν είναι μόνο χαρακτηριστικό του ατόμου, αλλά προκύπτει όταν το περιβάλλον (κτήρια, στάσεις, κανόνες) δημιουργεί εμπόδια στη συμμετοχή. Όταν αφαιρούμε τα εμπόδια, η συμμετοχή γίνεται δυνατή.
- **ΕΠΕ (Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης):** Γραπτό σχέδιο για έναν συγκεκριμένο μαθητή: τι μπορεί ήδη, τι χρειάζεται, ποιοι είναι οι στόχοι, ποιες προσαρμογές θα γίνουν και ποιος είναι υπεύθυνος για τι.
- **ΚΕΔΑΣΥ (Κέντρο Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης):** Δημόσια υπηρεσία που αξιολογεί τις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών και προτείνει μέτρα υποστήριξης. Στελεχώνεται από εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και άλλους ειδικούς.

Ποιοι εμπλέκονται

Γύρω από κάθε παιδί δουλεύει μια ομάδα. Αυτοί είναι οι ρόλοι που θα συναντάτε στις εργασίες του εξαμήνου για το περιστατικό σας:

- Υπεύθυνος/η καθηγητής/τρια του τμήματος
- Διερμηνέας ΕΝΓ
- Εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής
- Διευθυντής/Διευθύντρια του σχολείου
- Γονείς
- Ψυχολόγος του σχολείου (ΕΕΠ)

Τα ερωτήματα που τίθενται

Αυτά είναι τα ζητήματα που θα απασχολούσαν μια πραγματική ομάδα υποστήριξης. Δεν χρειάζεται να τα απαντήσετε «σωστά». Θα σας δώσουν όμως το περιεχόμενο για τις εργασίες σας.

- Πώς αξιοποιούνται καλύτερα οι λίγες ώρες του διερμηνέα;
- Ποιες αλλαγές στη διδασκαλία ωφελούν τον Γιώργο (και όλους);
- Πώς ενθαρρύνουμε τους συμμαθητές να επικοινωνούν μαζί του, π.χ. με έναν όμιλο ΕΝΓ;
- Πώς οργανώνουμε μια επικοινωνία με την οικογένεια που να είναι πραγματικά προσβάσιμη;

Γιώργος μέσα στο εξάμηνο

Τα τεχνικά βήματα κάθε εργασίας είναι ίδια για όλα τα περιστατικά. Αλλάζει μόνο το περιεχόμενο. Ο πίνακας δείχνει πώς εντάσσεται το περιστατικό σας σε κάθε μάθημα. Τις ακριβείς οδηγίες θα τις βρίσκετε κάθε εβδομάδα στο Φύλλο Εργασίας.

#	Μάθημα	Τι θα κάνετε με αυτό το περιστατικό
1	**Διαχείριση αρχείων & συμπίεση**	Δημιουργείτε τον «Φάκελο_Υποστήριξης_Π4» και γράφετε μια περίληψη 5–7 προτάσεων για τον Γιώργο, με δικά σας λόγια.
2	**Google Drive**	Η ομάδα του Περιστατικού 4 μοιράζεται τον φάκελο με τους ρόλους του κοινού πίνακα. Για σκέψη: Ο διερμηνέας χρειάζεται πρόσβαση στον φάκελο για να προετοιμάζεται για τα μαθήματα; Σε ποια έγγραφα;
3	**Κειμενογράφος Ι: Συνεργατική συγγραφή**	Συνεργατικό προσχέδιο ΕΠΕ για τον Γιώργο: δυνατά σημεία, ανάγκες, στόχοι και προσαρμογές.
4	**Κειμενογράφος ΙΙ: Δομημένα έγγραφα**	Πρόταση Παρέμβασης με θέμα: «Σχέδιο επικοινωνίας και κοινωνικής ένταξης στο σχολείο».
5	**Αναζήτηση πληροφοριών**	Ενδεικτικές λέξεις-κλειδιά: κώφωση νοηματική γλώσσα ένταξη γενικό σχολείο · "deaf students" "sign language" inclusion mainstream school
6	**Αξιολόγηση πηγών & βιβλιογραφία**	Συγκρίνετε μια επιστημονική πηγή με ένα άρθρο γνώμης για την ένταξη κωφών μαθητών στο γενικό σχολείο.
7	**PDF**	Φάκελος παραπομπής προς το ΚΕΔΑΣΥ: κοινό έντυπο συμπληρωμένο με στοιχεία του Γιώργου, σαρωμένη σημείωση παρατήρησης και η Πρόταση Παρέμβασης σε ένα PDF.
8	**Google Slides**	Παρουσίαση 6 διαφανειών για την τάξη του Γιώργου, με θέμα την ΕΝΓ και την Κουλτούρα των Κωφών.
9	**Google Forms**	Ερωτηματολόγιο προς τους μαθητές του σχολείου για το ενδιαφέρον τους να συμμετάσχουν σε όμιλο ΕΝΓ.
10–11	**Υπολογιστικά φύλλα Ι & ΙΙ**	Σύνολο δεδομένων 30 σχολικών ημερών. Μέτρηση: Αριθμός ενεργών συμμετοχών του Γιώργου σε ομαδικές δραστηριότητες ανά ημέρα. Φάση «Κατά την παρέμβαση»: οπτικό υλικό σε κάθε μάθημα, υπότιτλοι στα βίντεο και εβδομαδιαίο εργαστήρι βασικών νοημάτων για την τάξη.
12	**Email & ασφάλεια λογαριασμού**	Γραπτή ενημέρωση προς τους γονείς σε σαφή και απλά ελληνικά, email στο ΚΕΔΑΣΥ με τον φάκελο και ανακοίνωση προς τους γονείς της τάξης για τον όμιλο ΕΝΓ.
13	**Προσωπικά δεδομένα & ΤΝ**	Ψευδωνυμοποίηση μιας φανταστικής αναφοράς για τον Γιώργο. Η πληροφορία για την απώλεια ακοής είναι δεδομένο υγείας, άρα ανήκει στις ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων.

Για σκέψη

Δεν βαθμολογούνται. Κρατήστε τις στο μυαλό σας καθώς δουλεύετε με το περιστατικό.

- Πώς θα νιώθατε σε ένα σχολείο όπου κανείς δεν μιλά τη γλώσσα σας;
- Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στο να βλέπουμε την κώφωση ως αναπηρία και στο να τη βλέπουμε ως γλωσσική ταυτότητα;
- Τι θα αλλάζατε στον τρόπο που μιλάτε σε μια τάξη, αν ξέρατε ότι ένας μαθητής διαβάζει τα χείλη;